

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

HOTĂRĂREA NR. 274 **din 17.05.2005** **Colegiul Director**

1. ASZTALOS CSABA FERENC– Președinte
2. ADRIAN CĂMĂRĂȘAN - Membru
3. IONIȚĂ GHEORGHE - Membru
4. MACOVEANU CORINA NICOLETA - Membru
5. PANFILE ANAMARIA- Membru
6. TRUINEA ROXANA PAULA – Membru
7. VASILE ANA MONICA - Membru

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, întrunit în data de 17.05.2005, a dezbătut autosesizarea nr. 2359 din 8.09.2004 (dosar 25A/2004) cu privire la publicarea articolului „Privilegiul de a fi țigan”, în ziarul „România Liberă” din data de 7.09.2004.

COLEGIUL DIRECTOR,

În fapt, în ziarul „România liberă” din data de 7.09.2004 a fost publicat articolul cu titlul „Privilegiul de a fi țigan”, semnat de

Articolul vizează efectele create de măsura afirmativă privind crearea de locuri speciale pentru romi în instituțiile de învățământ superior din România.

Potrivit articolului, această măsură se aseamănă cu situația din perioada comunistă în care tinerii proveniți din familii de burghezi,

intelectuali sau chiaburi erau admiși în licee și în instituțiile de învățământ superior cu dificultate, iar tinerii proveniți din familii de muncitori sau țărani săraci erau promovazi mult mai ușor în aceste instituții.

Potrivit opiniei autorului articolului, „*copiilor de țigani li se oferă posibilitatea să intre la facultate grație înseși condiției lor etnice. (...) clasa, spus brutal, a fost înlocuită cu rasa.*”

Autorul face referire la un reportaj prezentat la o televiziune particulară cu privire la modul în care sunt vândute certificate privind apartenența la etnia romă, certificate necesare înscrierii pe locurile speciale pentru romi: „*Țiganii sunt însă mult mai deștepti decât ceferiștii și tractoriștii. Doar ei nu au nevoie de studii ca să facă bani! Prin partidele și organizațiile lor pur și simplu vând certificate de apartenență etnică tuturor acelora care pentru a intra la facultate fără dureri de cap vor să se facă peste noapte țigani.*”

În urma dezbaterii conținutului articolului, s-a dispus solicitarea unor puncte de vedere cu privire la opiniile exprimate de către autor.

Potrivit adresei transmise de către dl. în urma solicitării unui punct de vedere cu privire la conținutul articolului, se precizează următoarele:

- autorul, prin articolul publicat la data de 7.09.2004, nu a urmărit să provoace ura de rasă, să promoveze discriminarea, să facă afirmații nedemocratice;
- autorul a precizat că, potrivit convingerilor sale, oamenii sunt egali, motiv pentru care ar trebui să aibă șanse egale la instrucție și cultură;
- prin măsurile aplicate în învățământ, oferă unei părți a populației României șanse mai mari de afirmare decât celorlalți.

În drept, potrivit **art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, „*(...) prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul public, economic, social, cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*”

Potrivit **art. 2, alin. 3 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „*Orice comportament activ sau pasiv care, prin efectele pe care la generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de*

persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe (...)”.

Având în vedere precizările transmise de către autorul articolului, precum și analizei articolului „Privilegiul de a fi țigan”, se impun următoarele precizări:

Articolul analizat pune problema relației sensibile dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate persoană. Libertatea de exprimare este o valoare recunoscută în toate societățile democratice și consacrată în toate documentele internaționale privind protecția drepturilor omului – **Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, articolul 10 privind libertatea de exprimare.**

Acțiunile punitive îndreptate în mod abuziv împotriva dreptului la liberă exprimare crează pericolul unei dictaturi a tăcerii. Chiar dacă există limite în exercitarea dreptului la liberă exprimare, trebuie ca aceste limite să fie expres prevăzute prin lege și să exprime clar diferența dintre ce este imoral și ce este ilegal.

Libertatea de exprimare poate fi limitată în condițiile în care există o nevoie socială presantă pentru apărarea securității naționale, integrității teritoriale sau a siguranței publice, ordinii, sănătății sau moralei, reputației sau drepturilor altora.

În ce privește limitele impuse pentru exercitarea dreptului la liberă exprimare, Constituția României potrivit **art. 30 din Constituția României alin. 6** „*libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine*” și **alin. 7** „*sunt interzise de lege (...) îndemnul la (...) ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare (...)*” precum și prevederile **art. 1, alin. 2, lit. d), pct. viii din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000**, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, măsura luată trebuie să fie proporțională cu încălcarea respectivă și să nu ducă la eliminarea totală a exercitării acestui drept.

Nu orice discurs care exprimă opinii greșite din punct de vedere moral și prin care sunt trase concluzii false despre situații ce privesc o etnie poate fi considerat ca fiind discriminatoriu.

În acest sens, se impune constatarea și sancționarea doar a afirmațiilor cu care prin caracterul lor incită la ură rasială sau care, puse în balanță cu vătămarea drepturilor omului, înclină spre o limitare a dreptului la liberă exprimare.

În acest sens, O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și

completările ulterioare prevede expres care sunt faptele și actele de discriminare, precum și criteriile de discriminare.

Examinând autosesizarea și dispozițiile legale incidente, constată din sesizarea primită că faptele prezentate nu constituie fapte sau acte de discriminare potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (3) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, al art. 2 alin. (1) lit g), art. 3 alin. (2), art. 5 alin. (8) și art. 7 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi,

HOTĂRĂȘTE:

1. faptele prezentate nu constituie fapte de discriminare potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare;
2. Prezentul act poate fi contestat în termen de 30 de zile de la data comunicării potrivit procedurii prealabile, conform art. 7 din Legea nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Data:

15.10.2005

COLEGIUL DIRECTOR

1. CĂMĂRĂȘAN VASILE ADRIAN
2. MACOVEANU CORINA NICOLETA
3. TRUINEA ROXANA PAULA
4. VASILE ANA MONICA